

“SVOBODA” (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин переправкою число, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакция не відповідає.

Table with subscription rates: PEREDPLATA, SUBSCRIPTION RATES, One year \$7.00, Six months \$3.75, Three months \$2.00.

За ліквідацію нацизму

Зприводу вступлення американських військ на територію Німеччини проголосила „Американська Розсильна Радіова Станція в Європі” німецькому населенню, чого йому сподіватися по заняттю німецької території альянтськими військами.

Цей заклик є першим явним об'явом протинацістичної програми альянтських військ. В ньому міг би хтось додати обіцянку німцям звільнити їх від нацистичного ярма, але в заклику нема ні одного слова, яке можна би взяти за ознаку, що Альянти думають такою обіцянкою перетягнути німців на свій бік.

Націстичний уряд зо свого боку не дармує, і він просто-рівночасно з альянтським закликом про нищення нацизму почав кампанію проти американців. Як Гітлер давніше страшив німців дикунством росіян, так він тепер став перекопувати німців, що „під генстерями Злучених Держав не буде гірше, ніж під запятком мешканців сибірських степів”.

Ех, ви!.. Чи ліпше вам по наказу йти? Старшого все хочете над собою? — Не треба й старшого. Я сам їх заставляю — кричав Склярук.

— А самий підеш? — Колиб не йшов, то й тебє дурня не заставляв би. Так хто йде? — питався.

Бенеш про свободу преси

Сказати, що якась держава впаде тому, що в ній не було свободи преси і правдивих інформацій про світові події, значить сказати тверде слово, особливо коли це говорить особа, що була головою тої держави, що впаде. А саме так сказав у Лондоні про свій край д-р Едвард Бенеш, що ще далі вважає себе президентом Чехословащини, у розмові з президентом американської новинарської агенції, відомої під назвою Юнайтед Прес.

Очевидно, що сказані Бенешом слова відносяться до того часу, коли то по мінхенському договорі зависло над Чехословащиною нацистське ліхо. Теж важне тут і те, що завага Бенеша є такими, що відносяться і далі відносяться не тільки до його народу і його держави, але до всіх народів і до всіх держав. Тому саме й звертаємо на них увагу.

Бенеш, особливий приятель Советів, що є можна сказати, в ласках у Сталіна та допомагає йому забирати під російський покров усі словянські держави, включно з його власною, сказав у Лондоні щось таке, про що він, як це дивно не виглядає, певно не мав би видаги заговорити в Москві. Та навіть якби був і здобувся на таку видагу, то річ ясна, що такі його слова, які він сказав би про свободу преси, не були б з Москви ніким нікуди передані.

Не вважаючи на те, що болгарські війська обсадили часть окупованої югославської території, Росія немов вдавала, що цього всього не бачить і війни Болгарії не виповідала. Що більше: в Софії без перерви сидів советський представник.

— Бачите, — казали. — Як полковник десь пропав, то готові ще одну сотню знищити, щоб його відняти. А зашого брата ніхто і не спомяне. Мало ранених зіставив Паволоцький на ласку ворога? Дістав те, що заслужив... Пожєнуть Паволоцького шукати, наравуватимуть на ворожі кулі, а Паволоцький може де вже у ворожому штабі чай з румоном пиве...

Сказати, що якась держава впаде тому, що в ній не було свободи преси і правдивих інформацій про світові події, значить сказати тверде слово, особливо коли це говорить особа, що була головою тої держави, що впаде. А саме так сказав у Лондоні про свій край д-р Едвард Бенеш, що ще далі вважає себе президентом Чехословащини, у розмові з президентом американської новинарської агенції, відомої під назвою Юнайтед Прес.

Виправа Советської Росії на Балкани

Пятидневна війна з Болгарією. Кілька тижнів по вибуху німецько-російської війни удалися Німеччині перетягнути Болгарію на свій бік. В Болгарії була все серед мас поважана струя русофільства, однаже нація Німеччині позискати Болгарію на свій бік виходила з того, що Болгарія бажала відісканти території, втрачені по першій світовій війні в користь Греції та Югославії.

Росія рочами дивилася на пронацистичну поставу Болгарії доволі спокійно, хоч в Болгарії були постійно німецького війська, а болгарські пристані Бургас та Варна стали найважливішими пристанями для німецьких субмарин та кораблів.

Англія слідкує за подіями.

Та справа морських проливів з Чорного моря у Середземне життєво заінтересує також Англію, як що морську державу, що у своїх руках держить всі ключеві позиції, потрібні до панування над Середземним морем. Як впродовж десятирок літ, так віддай тепер, Англія протинва дїстала вільний вихід на широкє Середземне море та стала поволі морською державою, виростаючи на конкурента Англії до панування над морями.

— А самий підеш? — Колиб не йшов, то й тебє дурня не заставляв би. Так хто йде? — питався.

— Голосилося на охотника зо двадцятки гусарів. Склярук пішов доложити заступникові команданта Алібекову свою виправу. Через кілька хвилин вернувся з поручником князем Вачнадзе і охотниками відійшли.

— Живий це! — сказав втішно. — Але знепритомнів від упливу криви.

— Все одно, заберемо з собою. Тїло відпровадь до рідні... — також шєпотом відповів Вачнадзе. — Але заждить... Я зараз...

— Не дай тридцять кроків від кушів заглянули лежачу людину й забувши всяку обережність кинулися до неї. Це був Паволоцький. Лежав навзнік широко розкинувши руки, без жадних ознак життя. В кількох кроках від нього валялися папаха і крис, який випустив з рук мабуть падаючи.

що в комісії про завішення зброї з Болгарією найшлися також представники Англії, дарма, що при переговорах про завішення зброї з Філіппідею чи Румунією таких представників Англії нема. Це тільки доказ, що Англія теж уважно слідкує за подіями на балканському півострові.

Другий такий знаменний факт, це недавня особиста конференція прем'єра Чорчїла з комуністичним югославським партизаном Тїтом, над яким Англія розвинула свій протекторат.

Замїтний також і цей факт, що рівночасно з маршем російських військ через Болгарію вздовж болгарсько-турецької границї до егейського моря появилися якїсь альянтські війська на терені Югославії.

Постанови московської та тегеранської конференції перед нами закриті і ми не знаємо, як далеко призначено там сферу впливів Росії, а де вже починається сфера впливів Англії; кому там призначено Балкан. Колиб ми їх знали, тоді доперва можна б зрозуміти оскільки російська penetрація на балканських півострові була вже там упрянована, а оскільки вона вже є поза пляном, який Совети стали розширяти в свою користь, можливо і не по інтенції постанов тих конференцій.

Балканський півостров вважала все Росія доменою своїх впливів, у чїм її давніше перешкаджала Австрія та Німеччина. Ніні, коли тамтих сил немає, в першу чергу Англія животно заінтересована у цьому, щоб Балкан не став ось такою російською доменою, а тим самим, щоб Совети не стали на Середземному морі поважним кандидатом на сильну морську потугу.

Російська експанзія на південі та Україна.

Російська експанзія на південі та її бажання загорнути в свої руки морські проливи, а тим самим бажання Росії з українського Чорного моря розбудувати свою морську силу, живо заінтересує Україну. Розбудова російської потуги на південі може мати для України добрі або й лихі наслідки. Колиб Україна була правдиво союзною республікою Советського Союзу, а не фікцією республіки, то балканські пляни були б корисними для України, бо розбудова воєної та торговельної фльоти на Чорному морі, була б ділі розбудовою фльоти України. Та так не є.

Україна не є дійсною союзною республікою Советського Союзу, а є тільки фіктивною республікою; наділі провинцією централістичної Росії. В такому випадку балканські пляни Росії є шкідливі для України. Забрания Советами Константинополя ослабилоб сильно Туреччину, а відомо, що Туреччина, це чи не одна із тих нечисельних держав, що вже від часів гетьмана Мазєпи видить свою животну користь у повстанню самостійної української держави. Тому всяке ослаблення Туреччини є некорисним для справи визволення України та відтягає ось таке визволення на дальші часи. У таких обставинах скріплення Росії ще й як морської сили через Чорне море ослабилоб ще більше Україну. На Україну тягнулиб сотні тисяч росіян з півночі на південі та шораз більше ослаблялоб український характер України. Країну торгових людей та

OL. LUGOVYIA. Права автора застережені. В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА. ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОГО ВІЙНИ. У двох частинах. (Перший том трилогії „Огнем і Кровою” 51)

